

บันทึก

เรื่อง การประกอบกิจการของบริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด โดยการให้
การสัมมนาหลักสูตรในชั้นอุดมศึกษา เป็นการจัดตั้งและเปิดดำเนินการ
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือไม่ (มาตรา ๕ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๕
แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.๒๕๒๒)

ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทม ๐๒๐๒/๒๖๑๗๑ ลงวันที่๑๖
ตุลาคม ๒๕๓๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่ปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน
ทั้งทางหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ว่ามีผู้เปิดดำเนินการในลักษณะของการจัดการให้การศึกษาในชั้น
อุดมศึกษาโดยใช้ชื่อว่า Home University โดยอ้างว่าดำเนินการโดยคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง
ชาวไทยและชาวต่างประเทศ และอ้างว่า เมื่อจบหลักสูตรสัมมนาแล้ว สามารถรับปริญญาโทหรือ
ปริญญาเอกที่ ก.พ.รับรองคุณวุฒิ หรือเมื่อจบหลักสูตรสัมมนาแล้วสามารถรับปริญญาโทและ
ปริญญาเอกจาก Centro Escolar University และในเอกสารโฆษณาของ Home University ยัง
มีรายละเอียดของหลักสูตรที่เปิดดำเนินการด้วย ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ส่งเจ้าหน้าที่จากกอง
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้าไปประมวลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้ปรากฏรายละเอียดดังนี้

๑. Home University จัดดำเนินการโดยบริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด ซึ่งได้จัด
ทะเบียนการค้าไว้กับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๓๐ เป็นนิติ
บุคคลประเภทบริษัทจำกัด โดยใช้ชื่อภาษาไทยว่า “บริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด” และชื่อ
ภาษาอังกฤษว่า “Home University Company Limited” มีวัตถุประสงค์ตามตราสาร รวม ๔๒
ข้อ ในเรื่องกิจการค้าและอื่น ๆ และโดยเฉพาะวัตถุประสงค์ในข้อ ๔๑ และ ๔๒ มีรายละเอียด
ดังนี้

“(๔๑) ประกอบกิจการเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม ให้คำแนะนำให้คำปรึกษา
เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้ภาษาต่างประเทศ

(๔๒) ประกอบกิจการในด้านวิชาการ การศึกษา การจัดสัมมนาในหน่วยงาน
ต่าง ๆ โดยทั่วไป และแก่บุคคลทั่วไป”

๒. บริษัทไม่ได้แสดงตนว่าเป็นบริษัทจำกัดแต่ประการใด ไม่ว่าจะเป็นภาษาไทย
หรือภาษาอังกฤษ แต่ใช้ป้ายประกาศแก่บุคคลทั่วไปว่า “Home University”

๓. ในเอกสารการโฆษณาของ Home University ได้แสดงหลักสูตรที่จะให้
การศึกษาในระดับปริญญาโท ๔ หลักสูตร และปริญญาเอก ๓ หลักสูตร และหลักสูตรเหล่านี้
กำหนดรายละเอียดวิชา ระยะเวลาในการศึกษา และการให้ปริญญาไว้อย่างชัดเจน

๔. ในเอกสารการโฆษณาดังกล่าวอ้างว่า เมื่อจบหลักสูตรสามารถรับปริญญาโท
และปริญญาเอก ที่ ก.พ.รับรองคุณวุฒิ หรือสามารถรับปริญญาโทหรือเอกจาก Centro Escolar
University ในประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่ง ก.พ.รับรอง

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่า การดำเนินการ เช่นนั้นเข้าลักษณะเป็นการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามความในมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งตามมาตรา ๑๐^๒ จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยแต่ปรากฏว่าบริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด มิได้ขออนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมาย ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.๒๕๒๒ ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้มีหนังสือถึงผู้จัดการบริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด ขอให้หยุดการดำเนินกิจการของบริษัทฯในทันที บริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด ได้ให้ทนายความผู้รับมอบอำนาจมีหนังสือถึงทบวงมหาวิทยาลัย แจ้งว่า บริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด มิได้กระทำผิดต่อกฎหมายอะไรเลย จึงไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งอันมิชอบด้วยกฎหมายของทบวงมหาวิทยาลัยได้ ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อโต้แย้งดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย จึงหาหรือว่าการดำเนินกิจการของบริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด เข้าข่ายเป็น”สถาบันอุดมศึกษาเอกชน”ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหาหรือดังกล่าว โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมทะเบียนการค้า) และผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานปลัดทบวง) ประกอบกับได้พิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วปรากฏข้อเท็จจริงว่า Home University จัดดำเนินการโดยบริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด ซึ่งจดทะเบียนการค้าไว้กับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ใช้ชื่อภาษาไทยว่า “บริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด” และชื่อภาษาอังกฤษว่า “Home University Company Limited” มีวัตถุประสงค์ตามตราสารรวม ๔๒ ข้อ ซึ่งรวมทั้งการประกอบกิจการเกี่ยวกับการฝึกอบรม ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน และประกอบกิจการในด้านวิชาการ การศึกษา และการจัดสัมมนา

บริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ ๓๓๑๓/๒ ซอย ๘๓/๑ ถนน

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบันอุดมศึกษาเอกชน” หมายความว่า มหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัยหรือสถานที่ที่บุคคลจัดให้การศึกษาชั้นอุดมศึกษาแก่นักศึกษาทุกพลัตรวมกันเกินเจ็ดคนขึ้นไป

ฯลฯ

ฯลฯ

“นักศึกษา” หมายความว่า ผู้มีความรู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือมีความรู้ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า ซึ่งเข้ารับการศึกษาศาสนา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๑๐ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถาบัน

การขอใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และการออกใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบวง

รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ใช้ชื่อปรากฏตามเอกสารการโฆษณาว่า “Home University” ประชาสัมพันธ์เปิดรับสมัครบุคคลทั่วไปที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปที่น่าสนใจทำปริญญาโทในสาขาบริหารรัฐกิจ (M.P.A.) สาขาบริหารธุรกิจ (M.B.A.) สาขาการจัดการ (M.M.) และสาขาการศึกษา (M.A.) หรือระดับปริญญาเอกในสาขาบริหารรัฐกิจ (D.P.A.) สาขาบริหารธุรกิจ (D.B.A.) และสาขาการศึกษา (Ph.D.) รวม ๗ หลักสูตรด้วยกัน ทั้งนี้ โดย Home University จะทำการสัมมนาอบรมหลักสูตรโดยเชิญคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเป็นผู้บรรยาย

ในระดับปริญญาโทนั้น ได้มีการกำหนดหลักสูตรการสัมมนารวมทั้งหมด ๔๖ หน่วยกิต ระยะเวลาการสัมมนาประมาณ ๑ ปีครึ่งถึง ๒ ปี ระดับปริญญาเอกกำหนดหลักสูตรการสัมมนารวมทั้งหมด ๗๐ หน่วยกิต ระยะเวลาการสัมมนาประมาณ ๒ ปีถึง ๓ ปี โดยมีค่าใช้จ่ายในการสัมมนาดังนี้

ก. ระดับปริญญาโท

๑. ค่าขึ้นทะเบียนมหาบัณฑิต(เสียครั้งเดียว) ๗๐๐ บาท
๒. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าซีทต่างๆ ๕๐๐ บาท
๓. ค่าหน่วยกิตสัมมนา หน่วยกิตละ ๘๕๐ บาท

ข. ระดับปริญญาเอก

๑. ค่าขึ้นทะเบียนดุษฎีบัณฑิต(เสียครั้งเดียว) ๑,๕๐๐ บาท
๒. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ๑,๐๐๐ บาท
๓. ค่าหน่วยกิตสัมมนา หน่วยกิตละ ๒,๐๐๐ บาท

หลังจากผ่านหลักสูตรการสัมมนาตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแต่ละสาขาวิชาแล้ว ปรากฏตามเอกสารที่บริษัทจัดทำและเผยแพร่ว่า ผู้เข้าร่วมสัมมนาสามารถรับปริญญาโทและปริญญาเอกที่ ก.พ.รับรองคุณวุฒิได้

อนึ่ง ตามที่ในเอกสารประชาสัมพันธ์ของ Home University โฆษณาว่าเมื่อจบหลักสูตรการสัมมนา”สามารถรับปริญญาโทและปริญญาเอก ก.พ.รับรองคุณวุฒิ”นี้ ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ชี้แจงต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓)ว่า เป็นการโฆษณาที่ไม่ชัดเจน ตามความเป็นจริงนั้น สำนักงาน ก.พ.รับรองคุณวุฒิเฉพาะแต่ผู้สำเร็จการศึกษาจาก Centro Escolar University ซึ่งไปศึกษาตามหลักสูตรปกติที่ Centro Escolar University เท่านั้น กรณีของ Home University นี้ สำนักงาน ก.พ.มิได้รับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาแต่อย่างใด สำนักงาน ก.พ.ได้รับรายงานจากที่ปรึกษาการศึกษาประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงมะนิลา ว่าเป็นเรื่องที่ Centro Escolar University และ Home University มีข้อตกลงร่วมกันว่า Centro Escolar University จะเป็นผู้ออกปริญญาบัตรให้กรณีที่มิข้อตกลงกันจะออกปริญญาบัตรให้ผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าว มิได้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ. จะรับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาให้แต่อย่างใด

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย

คณะที่ ๓) เห็นว่า ตามมาตรา ๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.๒๕๒๒ ได้นิยามคำว่า “สถาบันอุดมศึกษาเอกชน” หมายความว่า “มหาวิทยาลัย สถาบัน วิทยาลัย หรือสถานที่ที่บุคคลจัดให้การศึกษาชั้นอุดมศึกษาแก่นักศึกษาทุกคนรวมกันเกินเจ็ดคนขึ้นไป” และมาตรา ๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้ลักษณะของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎทบวงซึ่งตามกฎหมายฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.๒๕๒๒ ได้กำหนดให้ลักษณะของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้^๕

(๑) ดำเนินการให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชาหรือหลายกลุ่มสาขาวิชา

(๒) ดำเนินการให้การศึกษาเพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญาทุกชั้น และประกาศนียบัตรบัณฑิต

(๓) มีภารกิจด้านการสอน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ในการดำเนินการดังกล่าวจะต้องได้รับอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามมาตรา ๑๐^๖ วรรคหนึ่ง และได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการในสาขาวิชาต่างๆ ตามมาตรา ๑๕^๗ วรรคหนึ่ง และในการสอนเพื่อให้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งนั้น

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

มาตรา ๙ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีสามประเภท คือ

(๑) มหาวิทยาลัย

(๒) สถาบัน

(๓) วิทยาลัย

ลักษณะของมหาวิทยาลัย สถาบัน และวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบวง

ลักษณะของมหาวิทยาลัย สถาบัน และวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) มหาวิทยาลัย

(ก) ดำเนินการให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชาหรือหลายกลุ่มสาขาวิชา

(ข) ดำเนินการให้การศึกษาเพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญาปริญญาทุกชั้น และประกาศนียบัตรบัณฑิต

(ค) มีภารกิจด้านการสอน การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

มาตรา ๑๕ ผู้รับใบอนุญาตจะเปิดดำเนินการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในสาขาวิชาใดได้เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถาบัน

การขออนุญาตและการอนุญาตเปิดดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบวง

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนดังกล่าวจะต้องได้รับการรับรองวิทยฐานะตามมาตรา ๔๗^๖วรรคสอง และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาตามมาตรา ๔๘^๗ วรรคหนึ่ง ด้วย

สำหรับกรณีที่หาหรือมานี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัทฯเปิดทำการสัมมนาอบรม รวม ๗ หลักสูตร คือ ปริญญาโทบริหารรัฐกิจ (M.P.A.) ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (M.B.A.) ปริญญาโทการจัดการ (M.M.) ปริญญาโทการศึกษา (M.A.) ปริญญาเอกบริหารรัฐกิจ (D.P.A.) ปริญญาเอกบริหารธุรกิจ (D.B.A.) และปริญญาเอกการศึกษา (Ph.D.) โดยมี รายละเอียดของหัวข้อวิชาที่บังคับให้เรียนและหัวข้อวิชาที่ให้เลือกเรียนได้ รวมทั้งกำหนดจำนวน หน่วยกิตที่จะถือว่าผ่านการสัมมนาโดยแยกเป็นประเภทของปริญญา และมีการกำหนดตารางเวลา ในการสัมมนา รวมทั้งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ด้วยและเมื่อจบหลักสูตรดังกล่าวแล้วก็จะได้รับปริญญาโท หรือปริญญาเอกที่ ก.พ.รับรองคุณวุฒิ หรือได้รับปริญญาโทหรือปริญญาเอกจาก Centro Escolar University คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) เห็นว่า แม้จากการประชาสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ บริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด จะได้ประชาสัมพันธ์ในลักษณะที่ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการของบริษัทเป็นการสัมมนาในหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญา เอก มิใช่เป็นการให้การศึกษาในระดับดังกล่าวก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาจากการที่บริษัทได้ ประชาสัมพันธ์ด้วยว่า เมื่อจบหลักสูตรการสัมมนาจะได้รับปริญญาโทหรือปริญญาเอกแล้วก็จะ เห็นได้ว่า เป็นการแสดงว่าโดยเจตนาที่แท้จริงแล้วบริษัทต้องการให้คนทั่วไปยอมรับว่าบุคคลนั้น ได้ผ่านการศึกษาในระดับนั้น ๆ มาแล้ว คำว่า “สัมมนา” นั้น มีความหมายแต่เพียงว่าเป็นการ ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นเพื่อหาข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น และผล ของการสัมมนาถือว่าเป็นเพียงข้อเสนอแนะ ผู้เกี่ยวข้องจะนำไปปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้^{๘๐} แต่ใน เอกสารประชาสัมพันธ์ของบริษัทได้แสดงถึงหน่วยกิตของลักษณะวิชาต่าง ๆ พร้อมทั้งอัตรา

“มาตรา ๔๗ ปริญญามีสามชั้น คือ

เอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ด.

โท เรียกว่า มหาบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ม.

ตรี เรียกว่า บัณฑิต ใช้อักษรย่อ บ.

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะทำการสอนเพื่อให้ปริญญาชั้นใด ในสาขาวิชาใดได้เมื่อรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสถาบันได้รับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นแล้ว

การขอได้รับรองและการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบวง

“มาตรา ๔๘ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญาปริญญา หรือ ประกาศนียบัตรบัณฑิต ในสาขาวิชาที่มีการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ เมื่อรัฐมนตรีโดยคำแนะนำ ของคณะกรรมการสถาบันได้รับรองมาตรฐานการศึกษาในสาขาวิชาที่มีการสอนนั้น

การขอได้รับรองและการรับรองมาตรฐานการศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎทบวง

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญาชั้นใด และจะให้ใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎทบวง

^{๘๐}ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕

ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บสำหรับหน่วยกิตเหล่านั้น คำว่า “หน่วยกิต” มีความหมายว่า ตัวเลขที่แสดงสิทธิที่นิสิตนักศึกษาจะพึงได้รับเมื่อได้ศึกษาตรงตามกำหนดเวลาและสอบวิชานั้น ๆ ได้^{๑๑} จึงเห็นได้ชัดว่า เพียงแต่การสัมมนาเท่านั้นย่อมจะมีหน่วยกิตไม่ได้ การมีหน่วยกิตจะต้องมีการศึกษาตรงตามกำหนดเวลาและมีการสอบด้วย ดังนั้น การใช้คำว่า “สัมมนา” นั้น จึงเป็นการแสดงเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นอกจากนี้ ที่ว่าเมื่อจบหลักสูตรการสัมมนาแล้ว สามารถรับปริญญาโทและปริญญาเอกได้ คำว่า “ปริญญา” หมายความว่า “ความกำหนดรู้ ความหยั่งรู้ ความรอบรู้ ชั้นความรู้ ชั้นมหาวิทยาลัยซึ่งประสงค์ให้แก่ผู้ที่สอบไล่ได้ตามที่กำหนดไว้” และคำว่า “ปริญญาบัตร” หมายความว่า “บัตรที่แสดงวิพยานะของผู้สำเร็จการศึกษาว่ามีศักดิ์และสิทธิระดับปริญญา”^{๑๒} ดังนั้น การมอบปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาใดสาขาวิชานั้น เป็นเครื่องแสดงคุณวุฒิว่าบุคคลนั้นได้ผ่านการศึกษาในระดับนั้น ๆ มาแล้ว ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้สามารถกระทำได้ ๒ ทาง คือ กระทำโดยหน่วยงานของทางราชการตามที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ เช่น มหาวิทยาลัยต่างๆ ที่เป็นของรัฐ หรือกระทำโดยเอกชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำหรับกรณีบริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด นี้ เมื่อปรากฏว่าบริษัทได้ดำเนินการไปโดยยังมิได้รับอนุญาต กรณีนี้จึงเป็นเรื่องที่บริษัทได้ดำเนินการไปโดยฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งต้องระวางโทษตามมาตรา ๙๐^{๑๓} และมาตรา ๙๑^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

โดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๓) เห็นว่า การประกอบกิจการของบริษัทโฮม ยูนิเวอร์ซิตี จำกัด โดยการให้การสัมมนาหลักสูตรในชั้นอุดมศึกษา ถือได้ว่าเป็นการจัดตั้งและเปิดดำเนินการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.๒๕๒๒

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๐

^{๑๑}ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕

^{๑๒}ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๒๕

^{๑๓}มาตรา ๙๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

^{๑๔}มาตรา ๙๑ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท